

[Aage Fogh.]

1 517 Kr., i de middelstore 1 613 Kr., men i de smaa 1 170 Kr. For Øernes Vedkommende udlægger jeg Tallene saadan, at det bedste økonomiske Resultat har den Bruger, som driver et Husmandsbrug paa 5—6 ha, mindre godt var det for dem, der var oppe paa 8—9 ha, og endnu daarligere var det for de helt smaa.

For Vestjyllands Vedkommende er Jordens Bonitet ringere, og man maa paa Forhaand antage, at Brugene skal være større. Det viser sig ogsaa, hvad der i og for sig er selvfølgelig, at der skal man op paa et større Jordareal til det enkelte Brug, og derfor er Gennemsnitsstørrelsen for de undersøgte Brug her noget højere. De store Brug har her 10 ha, de middelstore 7—8 ha og de smaa ca. 5 ha. Forrentningsprocenterne varierer saadan, at de store Brug har en Forrentningsprocent paa 4,5, de middelstore 5,2 og de smaa 3,4. Atter her stiller vi Spørgsmaalet: Hvad var Familiens Arbejdsfortjeneste? Den er vel i og for sig det bedste Udtryk for Brugets Værdi, i hvert Fald for dem, der driver det. Familiens Arbejdsfortjeneste er ca. 1 600 Kr. for de store, 1 700 Kr. for de middelstore og 1 300 Kr. for de smaa.

Jeg skal ikke give disse Tal ud for mere, end hvad de er. Det er et Forsøg paa ved Hjælp af et Materiale, der er let tilgængeligt, at danne sig et Overblik over, hvilken Brugsstørrelse man skal tilstræbe. Jeg kommer til det Resultat, at for Øernes Vedkommende maa det være Husmandsbrug paa 5—6 ha. For Vestjylland er det Brug paa 7—8 ha, der skal tilstræbes.

Jeg tror, Forklaringen er, at hvis Brugene er større, er de for store til at kunne drives af Familiens egne Medlemmer. Saa skal der lejes fremmed Arbejdskraft, og hertil er de ikke store nok. De smaa Brug giver et ringe Resultat, fordi Omsætningen naturligt der er for lille.

Jeg vil altsaa mene, at vi ikke skal tilstræbe igennem vor Udstykning at gaa op paa større Jordarealer end dem, jeg her har nævnt. Hvis man vil gaa videre, maa man tage Skridtet helt ud og gaa dertil, at der virkelig er Basis for at holde fremmed Arbejdskraft, men jeg ser ikke, at det skulde være den nævrende Jordlovs Opgave at medvirke til det.

I det foreliggende Lovforslag er der ikke stillet Forslag om Ændringer af Forrentningsgrundlaget. Det var ogsaa et af de Spørgsmaal, der var rejst under Finanslovdebatten. Naar der ikke nu er stillet Forslag om Ændringer paa dette Omraade,

tager jeg det som Udtryk for, at man fra Ministeriets Side ønsker at stille Forslag om en Ændring paa et senere Tidspunkt. Jeg betragter det som givet, at det Grundlag, vi arbejder paa i Øjeblikket, som er kendt af alle, og som har medført, at vi nu er kommet op paa normal Rente for Husmandsbrugs Vedkommende til Trods for, at vi ikke har naaet Pari, i hvert Tilfælde for Landbrugsbedrifter i Almindelighed, at det Grundlag kan man ikke ønske at opretholde i den kommende Tid. Jeg stiller derfor det Spørgsmaal til Landbrugsministeren, om vi maa vente, at Forrentningsgrundlaget, som ikke er berørt ved det her foreliggende Lovforslag, vil blive ændret ved en senere Lov i Løbet af Samlingen. Jeg finder det paakrævet, at en saadan Ændring finder Sted, idet det Resultat, vi er kommet til i Øjeblikket, ikke er i Overensstemmelse med de Ønsker og Maal, man stillede sig, da den sidste Lov blev gennemført.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Etableringslaan er der heller ikke foreslaaet Ændringer. Det vil altsaa sige, at Bestemmelserne i den Lov, der blev gennemført sidst, hvorefter der kan ydes Etableringslaan til Landbrug, der oprettes i tyndt befolkede Egne, dog kun paa Betingelse af, at der er kvalificeret Majoritet derfor i Jordlovsudvalget, opretholdes. Jeg anser det for rimeligt og rigtigt, at der paa den Maade kan ydes disse nye Brugere en Haandsrækning ved Starten. Men nu er der jo ved Kødloven skabt Mulighed for ogsaa gennem denne Lovs Bestemmelser at yde en Haandsrækning, nemlig gennem de 200 000 Kr., som stilles til Raadighed til Indkøb af tuberkelfrie Dyr. Jeg finder derfor Anledning til at rejse det Spørgsmaal, om hele denne Sag om Støtte til Etablering af Statshusmandsbrugene ikke var bedre tjent med, at man samlede det alt sammen under eet, derigennem, at man fjernede Bestemmelserne om Etableringslaan fra Jordloven og overførte Ydelsen af saadanne Laan til de bestaaende Driftslaaneforeninger, hvor saadanne findes. Det er nemlig efter min Erfaring forholdsvis uheldigt, at de nye Brugere har Mulighed for at skaffe sig denne økonomiske Støtte fra mange forskellige Sider. Det er uheldigt, fordi det i saa Fald bliver vanskeligt for Kreditorerne at holde sig à jour med, i hvilke af Effekterne det nu er dem specielt, der har Sikkerhed. Hvis man derimod ved en Udvidelse af Loven om Driftslaan for mindre Jordbrugere kunde lægge Forholdene saaledes til Rette, at der